

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Корнієнко М.М.

студент,

Київський університет імені Бориса Грінченка

Науковий керівник: Міхєєва О.Ю.

кандидат педагогічних наук, доцент,

Національний педагогічний університет

імені М.П. Драгоманова

ПРОФІЛАКТИКА ВПЛИВУ КІБЕРБУЛІНГУ НА ПІДЛІТКІВ

Україна робить великі звершення на шляху профілактики різних соціально-негативних явищ, у тому числі і у кібер-просторі. Втім, на нашу думку, профілактиці кібербулінгу приділено недостатньо уваги, тому доцільним є дослідити дану проблему та визначити шляхи її вирішення.

Вивченню особливостей поведінки та діяльності підлітків в Інтернет-мережі присвячені праці російських та українських педагогів (І. Смірнова, В. Осадчий, Л. Жук, О. Пігузов), філософів (І. Опаріна, О. Прокопенко, С. Михайлов, О. Скородумова, О. Романов), соціологів (І. Василенко, О. Путилова, О. Шеремет М. Самелюк), психологів (І. Білоус, Т. Вербицька), юристів (Д. Пушкін, Т. Кесареєва, Н. Лебедева).

У світовій науковій практиці питання прояву та профілактики кібербулінгу розглянули в своїх роботах Л. А. Найдьонова та О. Т. Баришполець. Ці науковці розглядають кібербулінг з ракурсу медіа-компетентності. Теоретичні питання виявлення і профілактики кібербулінгу висвітлили у своїх роботах також О. Лапа, О. Блискун, М. Робін, Є. Кулік. Зокрема, американські дослідники Р. Ковальські, С. Лімбер і П. Агатстон, розробили типологію поведінки, характерної для кібербулінгу.

Психологи (О. Бикулов, В. Фатурова), педагоги (А. Чистяков, О. Куценко), соціологи (О. Горошко, Н. Туякбасарова, С. Коноплицький), філософи (І. Остапенко, В. Кулакова), філологи (С. Заборовська, І. Ішмуратова) присвятили свої праці характеристиці окремих аспектів спілкування в Інтернет-мережі.

Мета дослідної роботи полягає в обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці ефективності профілактичної програми впливу кібербулінгу на підлітків у ЗНЗ.

Завданням дослідження було дослідити прояв явища кібербулінгу у підлітковому середовищі, сформулювати та апробувати методи та форми роботи, що будуть спрямовані на зниження шкоди та подолання цього явища, експериментально підтвердити їх ефективність.

Основним результатом дослідження, згідно з отриманими даними, являється те, що більшість шкіл не надає необхідного обсягу інформації з

питань кібербулінгу, що є необхідним для оволодіння підлітками. В ході роботи було проведено опитування, у якому брали участь 134 респонденти, з яких 53% не знають що таке кібербулінг, 80% відповіли, що отримували листи з фейкових аккаунтів. Більшість із опитаних (86%) не знають де отримати допомогу у випадку вчинення над ними кібер-насильства. 90% підлітків вказало, що в їх навчальному закладі тему кібербулінгу не піднімали взагалі, втім, 68% респондентів постраждало внаслідок дій, що кваліфікуються як кібер-насильство; 38% опитуваних вказали, що знають випадки кібер-насильства, що понесли за собою значні негативні наслідки.

У своєму дослідженні ми базуємося на твердженні науковця Л. А. Найдьоновой про те, що кібербулінг – це новітня форма агресії, що передбачає жорстокі дії з метою дошкулити, нашкодити, принизити людину з використанням інформаційно-комунікаційних засобів: мобільних телефонів, електронної пошти, соціальних мереж тощо [2, с. 4].

Виявити явище кібербулінгу в підлітковому середовищі досить складно, так як самі діти приховують наявність його в своєму житті. Підлітки замовчують будь-які непорозуміння чи образи в мережі Інтернет, часто це трапляється через страх, що інші можуть про це дізнатися і будуть глузувати або батьки дізнавшись обмежать доступ до мережі Інтернет та інші. Анонімність, швидкий та цілодобовий доступ до жертви, важкість у виявленні являють собою особливості кібербулінгу.

На сьогоднішній день існує маса методів протидії кібербулінгу, але проблема того, чому він виникає, чому підлітки проявляють жорстокість у мережі лишається відкритою. Ми розглянули та виділили основні методи протидії кібербулінгу. У наш час профілактична робота здійснюється за двома напрямками. Перший напрямок пов'язаний з розвитком технічних засобів, що обмежують небажаний контент (фільтри, цензура), що передбачає у соціальних мережах та на веб-сайтах кнопок «поскаржитися», а також налаштування конфіденційності персональних аккаунтів. Даний напрямок включає в себе створення системи швидкого реагування провайдерів контенту і сервісів, правоохоронних структур, операторів зв'язку на протиправну діяльність і мережі Інтернет.

Другий напрямок профілактики кібербулінгу передбачає навчання користувачів мережі Інтернет основним правилам безпеки і коректної поведінки по відношенню до інших користувачів спільноти. За кордоном існують спеціальні веб-ресурси, що присвячені підвищенню рівня медіаграмотності і навчанню коректній, неагресивній і невіктимній поведінці в мережі Інтернет. Зокрема, розглядаються аспекти тих чи інших вчинків у мережі, проблема внутрішнього вибору, який здійснює людина, поводячи себе жорстоко і без поваги стосовно інших користувачів мережі Інтернет або розповсюджуючи хибну інформацію, плітки, будь-які інші матеріали, що можуть нанести морально-психологічну, або навіть матеріальну шкоду потерпілим. Особливості профілактики кібербулінгу серед підлітків у шкільному середовищі полягають у підтримці дитини сім'єю, створенні дружньої, довірливої атмосфери, що сприятиме налагодженню контакту та

вирішенню проблеми кібербулінгу, якщо така подія трапляється, злагодженій роботі у школі, просвітницьких діях спеціалістів з кібер-безпеки [1].

Підсумовуючи викладене, вважаємо за необхідне зазначити, що в сучасному аспекті організації виховного процесу щодо виховання відповідальної та безпечної поведінки підлітків в мережі Інтернет потребує більш пильної уваги. Відповідальність за власні слова та вчинки, як якість особистості не формується поступово у реальному житті, а під час віртуальної взаємодії з іншими користувачами мережі Інтернет межі дозволеного часто стираються внаслідок можливості приховати свою особу. Для профілактики кібербулінгу серед підлітків необхідно створити спеціальні соціально-педагогічні умови. Вони полягають у злагодженій взаємодії школи та сім'ї, що буде спрямована на профілактику жорстокості.

Список використаних джерел:

1. Бочавер А.А., Хломов К.Д. Кибербуллинг: травля в пространстве современных технологий // Психология. Журнал высшей школы экономики. 2014. Т. 11. № 3 // Москва, с. 177-191.
2. Найдюнова Л.А. Кибербуллинг або агресія в Інтернеті: способи розпізнання і захист дитини // К., 2011. – 34 с.

Коротаєва А.А.

студент,

Університет Грінченка, Інститут людини

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ РЕСУРСІВ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ВАГІТНИХ ЖІНОК

Освітні веб-ресурси – це ресурси освітнього характеру, які розміщені у веб-просторі мережі Інтернет. Сюди належать не тільки ресурси, що підготовлені за спеціальною веб-технологією (веб-сторінка, веб-сайт, веб-портал), а й інші електронні ресурси, що зберігаються на веб-серверах у вигляді різних форматів (текстового, графічного, архівного, аудіо та відео форматів і т. д.) [2]. Саме використовуючи ці ресурси, можна на дистанційному рівні надавати соціально-педагогічну підтримку вагітним жінкам.

Аналізуючи літературні джерела з проблеми соціально-педагогічної підтримки, визначається кілька підходів у її трактуванні. Відповідно до них вона визначається як: вид соціально-педагогічної діяльності (Л. Липський); адресно спрямована допомога фахівців у подоланні проблемних ситуацій у відносинах особистості чи групи осіб із середовищем їх перебування (І. Макаренко); як компонент педагогічної підтримки (О. Карпенко, І. Одногулова, Т. Янченко); не тільки як допомога соціальних педагогів, а й як послідовна робота державних соціальних інститутів – органів влади і управління, а також недержавних організацій, що спрямована на створення організаційних, правових і соціальних умов для повноцінного розвитку і